

komme i den alleromhyggeligste Betragtning, og som fører frem ad den Vej, vi maae ønske at betrede. Nei, der er ikke den Modsætning mellem Land og Kjøbstad; med Hensyn til Skolevæsenet er det f. Ex. følt, at det meget ofte er i Landets Interesse, at en Kjøbstads skole faaer en Ubvidelse, og er det ikke følt i utallige Anliggender, at der ikke kan tænkes større Taabelighed, end den nuværende Afstillelse, der er mellem Kjøbstad og Land? Naar man vil oprette et Sygehuis, er det da ikke taabeligt, at det kun skal være for Kjøbstaden, og ikke tillige for det omliggende Land; er det ikke taabeligt, at man opfører eet Thing- og Arresthuus for Kjøbstaden, og et andet for Landet? Nei! Interesserne for Kjøbstad og Land dele sig i Virkeligheden slet ikke, de falde i Virkeligheden sammen. Der kan være Spørgsmaal om, at den ene Kreds kan have en fra den andens forskjellig Interesse, at den ene Kjøbstad med sit Environ vil gjøre Fordring paa det, og en anden paa det. Der er allerede kommet indviklede og uheldige Forhold ud af denne Afstillelse, derved at der opvoerer ganske særlige Instituter, som beroe paa Contracter og Dvereenskomster, som man har den allerstørste Uleilighed med at faae bragte i en nogenlunde forstandig Orden. Jeg troer saaledes, at der ikke er nogen Lov, der kan komme med større Krav paa at finde en velvillig Modtagelse og en kraftig Understøttelse end denne. Den kommer til Folkethinget i Forsatningens Navn, som støttende den, som beredende saadanne Tilstande i Samfundet, hvorved Grundloven kan hvile mere trygt og mere sikkert paa det; den kommer i Interessernes Navn, idet netop Kjøbstad og Land, naar de ville udvikle deres Forhold forstandigt, bør gjøre det i Fællesskab, og Loven kommer i Regjeringens Navn som Noget, der er prøvet i en stor og vigtig Henseende, nemlig med Hensyn til Skolevæsenet, som medfører en betydelig Udgift, og hvor en saadan Ordning aldeles ikke har medført den Ulempe, som den ærede Rigsdagsmand har omtalt. Jeg nægter ikke, at jeg vilde ønske, at denne Lov maatte gaae igjennem i denne Rigsdagssession. Den indeholder ogsaa en Ubvidelse af den kommunale Myndighed, baade med Hensyn til Kjøb-

stæderne og med Hensyn til Landet, og den indeholder tillige en Lettelse for Ministeriet, netop derved, at man derefter ikke bliver nødt til at afgjøre den Mængde Smaasager, som nu indkomme til Ministeriet. Jeg haaber, at jo nøiere man gjør sig bekendt med Loven, desto mere Velvillie vil man vise den. Man seer undertiden i de menneskelige Forhold, at det sømteste og hjærligste Forhold mellem Personer beghuder med en vis Uvillie, at de, der siden kunne blive Mand og Hustru, ved deres første Bekjendtskab ligesom blive stødte fra hinanden. Jeg vil haabe, at det vil blive Tilfældet med den ærede Rigsdagsmand, der sidst satte sig, og at hans første Uvillie mod denne Lov ikke vil være nogen blivende, men at han virkelig maa kunne faae en Tilbøielighed til den. Det forekommer mig, at Loven er saaeffektiv, saa effektiv, at den kunde være berettiget til at vinde den ærede Rigsdagsmands Hjerte.

Kraiberg: I de flere Aar, i hvilke jeg har været Medlem af Bestyrelsen for den danske Kjøbstadforening, har jeg haft Leilighed til at deeltage i Forhandlinger, der have vidnet om, at der i Kjøbstæderne virkelig er Trang til en større communal Selbstændighed, ligesom der ogsaa bestandig er blevet hitret Ønske om en nærmere Tilslutning mellem Kjøbstad- og Landcommunerne. Der er ogsaa oftere indkommet Andragender i denne Retning til Regjeringen, jeg har selv haft den Ære at overbringe et saadant, og man kan derfor ikke andet end være Regjeringen erkjendtlig, fordi den har forsøgt at løse denne Opgave. Ved en alvorlig Overveielse af Lovforslaget, gennem forskjellige Tilkendegivelser, og navnlig ved at lægge Mærke til de Erklæringer, som fra forskjellige Communalbestyrelser ere fremkomne gennem Pressen, er jeg imidlertid kommen til den Overbeviisning, at dette Lovforslag ikke løser Opgaven paa en tilfredsstillende Maade. Det er ganske vist, som den høitærede Indenrigsminister hittede, at der egentlig ikke er nogen Modsætning mellem Landets og Kjøbstædernes Interesser; den Erkjendelse kommer man til, naar man forstaaer at vurdere Forholdene saaeuhildet, som Ministeren forstaaer det, men det